

Závěrečná práce

Trenérská licence v cheerleadingu BRONZE C

Soutěžní pravidla cheerleadingu v ČR, Evropě a USA, jejich verze a odlišnosti

PRAHA, 25.11.2016

Monika Ryvolová

1. ÚVOD

Cheerleading, jako mnoho dalších sportů, má svá vlastní **pravidla**, kterými se trenéři jednotlivých týmů musí řídit. A to hlavně v případě, že se účastní domovské či zahraniční soutěže. Tato pravidla jsou určena asociací či federací dané země a členské týmy jsou povinny předpisy striktně dodržovat. Ovšem ti, kdo se v oblasti cheerleadingu pohybují již delší dobu, potvrdí, že častým kamenem úrazu při soutěžích jsou penalizace či občasné diskvalifikace týmů. A ačkoli během posledních pár let se uskutečnilo několik školení na vysvětlení pravidel, díky čemuž se určité nejasnosti vysvětlily a trenéři zaškolili, tato skutečnost se děje neustále. Čím je to tedy způsobováno?

Jako první důvod bych uvedla nepochopení stanovené definice buď daného prvku, nebo pozice člověka v sestavě. Nepochopení definice ovšem nemusí nastat kvůli nepozornosti při pročitání pravidel, ale například kvůli tomu, že některé definice jsou občas nepřirozeně sestaveny do vět, nebo z neznalosti výrazů jednotlivých prvků cheerleadingu. Z mé vlastní zkušenosti trenérky a choreografky mohu říci, že ačkoli pravidla vždy důkladně několikrát prostudují, v některých případech stále nerozumím významům a jednou díky tomu obdržel můj tým vysokou penalizaci, v roce 2012.

Dalším a z mého pohledu hlavním důvodem je skutečnost, že pravidla v cheerleadingu nejsou stejná po celém světě, tudíž mají několik verzí a odlišností. To, co je povolené v České republice, nemusí být například v Německu či vzdálenějších zemích a naopak. A pokud trenér zvolí zahraniční soutěž, tím víc je jeho povinností dokumenty s povolenými či zakázanými prvky otevřít a prostudovat. Nejen, že zde zjistí, jak získat i jak ztratit body, ale nalezne informace ohledně délky sestav, počtu

účastníků, oblečení atd. A jelikož sama vlastní tým přihlašuji také na soutěže mimo území České republiky, rozhodla jsem se tuto tematiku prozkoumat více do hloubky.

Cílem této práce je proto poukázat na podobné i lišící se verze soutěžních pravidel v ČR, Evropě a USA a poradit trenérům, na které body se mají při pročitání těchto různých verzí primárně zaměřit. Pokusím se zodpovědět otázku, zda sjednocování pravidel má pozitivní či negativní dopad na tento sport a týmy a případně navrhnout vylepšení těchto důležitých složek.

2. METODIKA PRÁCE

Prvním krokem jsem zvolila nejprve najít podobnosti v českých a evropských verzích pravidel a ty posléze porovnat. Tak jsem činila, jelikož vím, že by měly být obdobné. Poté teprve bylo v pořadí prostudovat ta americká.

Veškeré mé zdroje pochází z webových stránek konkrétních asociací. Ovšem, na některých oficiálních stránkách potřebné složky nebyly vůbec zveřejněny, a proto nemohly být v této práci zahrnuty. To se hlavně týkalo serveru Evropské Cheer Unie včetně Americké Asociace. S americkými pravidly jsem nikdy nepracovala, proto jsem neměla zdání nejen, kde je vyhledat, ale zda odpovídají těm, které jsou platné všeobecně v USA.

Díky tomu, že česká pravidla přejímají evropská, porozumění anglickým verzím nebylo složité. Na problém jsem však narazila, když jsem pročetla evropská pravidla až do konce a zjistila, že tyto pravidla patřila jiné asociaci, a to European Cheerleading Association, místo European Cheer Union, kam spadá i Česká republika.

Některé věci obsažené v pravidlech znám z vlastní praxe, nicméně můj tým se nikdy soutěže v USA i Mistrovství Evropy neúčastnil. Z toho důvodu jsem byla nucena velmi pečlivě tyto dokumenty pročit a hledat rozdíly.

Původně mým plánem bylo více se zaměřit na odlišnosti v úrovních cheerleadingu. Postupem času jsem ale zjistila, že povolený limit pro zpracování této tematiky bych velmi přesáhla, a proto jsem se zaměřila na všeobecné rozdíly, ne do detailů.

3. HLAVNÍ ČÁST PRÁCE

V této hlavní části práce se zaměřím a porovnáám všeobecné body českých pravidel s českými, evropskými i americkými, abych poukázala, v čem všem se mohou lišit.

Než se pustím do srovnávání verzí, je potřeba vysvětlit, že Evropská pravidla se také liší tím, zda je konkrétní země členem Evropské Unie nebo Evropské Asociace. ČR patří k Evropské Unii, ale země jako například Německo má zařízené členství v obou variacích. Je to výhoda či nevýhoda? Členství ve více asociacích/federacích otevírá mnoho soutěžních možností, ale na druhou stranu trenéři musí tím více věnovat pozornost pravidlům, protože každá z nich má svá a jiná. V této kapitole se zaměřím na všechny čtyři verze.

Po prostudování všech čtyř verzí jsem zjistila, že jedno mají zaručeně společné, tzv. *slovník pojmů*. V něm jsou jednotlivci vysvětleny konkrétní prvky či pozice v cheerleadingu. Tento slovník lze nalézt jako individuální dokument, nebo sloučený například ve všeobecných pravidlech dané země. Bohužel, jak bylo zmíněno v úvodu, někteří trenéři jeho stránkám nevěnují dostatek pozornosti a právě poté hrozí zbytečné penalizace.

V návaznosti bych ráda uvedla, že jak česká, tak i evropská pravidla obsahují totožné *bodovací listiny*. Ty umožňují trenérům či choreografům sestavit sestavu podle kritérií hodnotících porotců. Bohužel na amerických stránkách nebyly k nalezení.

Důležité je také zmínit vzhled a styl těchto dokumentů. Pro Evropskou i americkou soutěž jsou psané v anglickém jazyce, čeští občané však mají možnost prostudovat jejich verzi přeloženou do mateřského jazyka. To je výhoda, kterou jiné

týmy od svých domovských asociací neobdrží a mnohem snáze díky překladu pravidlům porozumí. Na druhou stranu tím předchází pravděpodobnějšímu neporozumění cizí verzi, protože výrazy jsou v jistých případech složité a přeložit je není snadné. Proto v konečné fázi je stejně potřeba, aby trenér znal i tu anglickou.

Z webových stránek *The American Association of cheerleading coaches and administrators* jsem zjistila, že v Americe, kde je tento sport populární, rozlišují všeobecná pravidla podle toho, kde trénují. Zda na střední škole, univerzitě či na profesionální úrovni – tedy tzv. All Star Tým.

V Evropě dříve každá země a každá asociace/federace měla svá vlastní pravidla, která se od sebe velmi lišila. Během posledních pár let ovšem Evropská Asociace Cheerleadingu započala sjednocování pravidel, což vedlo a stále vede ke kompletní změně českých i jiných zahraničních soutěží. Došlo k omezení povolených prvků pyramid, akrobacie a stuntů, ale zároveň se otevřelo více úrovní a kategorií. Cílem je, aby každý tým se účastnil té úrovně, na kterou se svými schopnostmi členové dosahují, a aby byla zaručená kvalita na Mistrovství Evropy.

Evropská i tedy česká pravidla se neustále upravují. Nejčastější a nejaktuálnější změny nastávají v určení minimálního počtu účastníků v jedné sestavě. Trenér v tomto ohledu má nelehkou práci, jelikož jeho úkolem je zvolit správnou úroveň týmu, ohlídat zakázané prvky a k tomu vyhledat takovou kategorii, do které splňuje minimální kapacitu. Kapacita je rozdílná dle individuálních soutěží, každopádně nyní se pohybuje převážně v rozmezí minimálního počtu 8-12 členů, pro ČR a následně Evropu. Což je pro menší týmy náročné a omezující. Stanové počty v USA jsem nenalezla.

Dále, co trenér nesmí opomenout prostudovat, jsou věkové kategorie umožňující členovi soutěžit. Ve všeobecných pravidlech věkové dělení uvedeno není, proto tím více je nezbytné pročíst dokumenty ke konkrétní soutěži. U nás máme věkové kategorie: *Peewees (6 až 13 let)*, *Junior (12 až 16 let)* a *Senior (od 14ti let více)*. (Spirit Cheer Cup pravidla, 2016, str. 5). Kdežto v USASF jsou limity stanovené jinak. Věk mají dokonce podrobněji rozdělný, než je v ČR, a to následně:

Tiny Cheer	6 let a mladší
Mini Cheer	8 let a mladší
Youth Cheer	11 let a mladší
Junior Cheer	14 let a mladší
Senior Cheer	10 – 18 let
Open	17 a více let

(USASF, All Star Cheer Devisions 2016-2017, str. 2)

Při důkladném pročitání a porovnávání základních pravidel Evropské Asociace s těmi ostatními byly zjištěny další informace, které jsou pro soutěžící a trenéry důležité a lišící se. Jedná se především o tabulku určující minimální délku sestavy pro všechny kategorie. Například, soutěžní sestava CHEER musí trvat od dvou minut patnácti vteřin do doby dvou minut třiceti vteřin (2:15-2:30). V pravidlech Mistrovství ČR a jiných českých soutěžích je uvedena pouze maximální délka a celkový čas závisí opět na trenérovi/choreografovi. Proto ty týmy kvalifikující se na Mistrovství Evropy musí dbát na prodloužení sestavy, aby nedošlo k penalizaci či stržení bodů.

Nyní v této části se dostávám k porovnání soutěžních úrovní cheerleadingu. Všeobecné dělení je stanovené od jedné do šesté

úrovně. Nicméně, v ČR jsou zavedeny pouze čtyři z nich, 1, 3, 5 a 6. Američtí trenéři naopak mají mnohem větší výběr a snadněji svůj tým zařadí, protože vybírají ze všech šesti. Jako další a větší mínus u nás vnímám to, že věková kategorie Senior nemá možnost začít soutěžit v nejnižší úrovni, což je v Americe umožněno, a je rovnou nucena účastnit se vyšší, páté. Osobně jsem toho názoru, že pokud se usiluje o dokonalé zvládnutí prvku nebo začínající tým Senior, šance účastnit se takové úrovně, na které skupina skutečně dosahuje, by měla být umožněna.

Díky těmto dělením jsou povoleny jiné prvky v českém oproti americkému cheerleadingu. Nejzásadnější změny trenér nalezl v úrovních tři. Zde USASF povoluje například prvek „toss“, kdežto u nás je povolen až v páté. Těchto odlišností je tam mnoho a velmi proto doporučuji jednotlivé body důkladně prozkoumat.

Tím, čím se opět liší pravidla USA federace od Evropských, je především předepsaný vzhled uniforem. Cheerleaders a trenéři v Americe mají názorně zobrazené, jaký styl uniforem je přísně zakázaný a jaký naopak. V konkrétním případě nesmějí mít odhalené části břicha, výjimkou je pouze věková kategorie Senior, kde je dovoleno nosit vršek stylu *topu*. V České republice takové předpisy nejsou, volba dresů je čistě na zvážení trenéra. Z mého pohledu zákazu v Americe rozumím a souhlasím s ním, jelikož z morálního i bezpečnostního hlediska je zbytečné, aby byly odkrývány již zmíněné části těla, které pro mladší kategorie neplní účel ukázání ženské vyspělosti. Dalším předpisem, který u nás není, je stanovení velikostí mašlí. USASF uvádí, že „*mašle by neměly být nadměrné velikosti, ne více než 3 palce široké, a neměly by být rušivým elementem/rozptýlením od vystoupení.*“

(USASF, *Image Policy, 2016-2017, str. 1-2, přeloženo*)

Již výše zmíněná kritéria mohou být komplikací, jelikož v Čechách není toto omezováno a týmy mají soutěžní oblečení s doplňky dle jejich kreativity. Zakázané je mít pouze vyzývavé dresy, vše úměrné věku.

Samozřejmě lze narazit na další rozdíly, ale všechny v této kapitole jsou z mého pohledu nejzásadnější.

4. ZÁVĚR

Z výčtů v předešlé kapitole lze usoudit, že největší rozdíly od sebe mají americká s evropskými všeobecně. Ovšem která jsou v konečné fázi nejlepší? Nejvíce přehledné mi připadaly Evropské Asociace, protože obsahovaly vše, co trenér potřebuje znát, vše hezky pohromadě.

To, co mne velmi zaujalo na americkém serveru, byla nahraná videa jednotlivých „stunts“ související s pravidly. Trenéři prvky mohou kdykoli zhlédnout a určit, zda je do sestavy zahrnout či nikoli. To by mohl být krok pro české cheerleaders a trenéry, aby měli větší podporu při pročitání složitých definic.

Sjednocování pravidel z mého pohledu má pozitivní dopad na evropský cheerleading hned z několika důvodů:

- ✓ úroveň tohoto sportu celkově vzrostla, primárně v ČR a v sousedících zemích
- ✓ zvýšila se bezpečnost a jištění sportovců na soutěžní ploše
- ✓ Došlo k rozšíření úrovní

Na druhou stranu, sjednocení způsobilo to, že splnit minimální počet v sestavě není pro menší týmy snadné a v minulém roce, roce 2015, se můj tým nemohl Mistrovství ČR v cheerleadingu účastnit, protože jsme na počet nedosáhly.

Závěrem bych chtěla doporučit, aby pravidla trenéři či choreografové nepodceňovali a jednotlivé soutěžní verze celé pročetli několikrát. Svou pozornost tedy zaměřili především na body týkající se **úrovní, počtu účastníků a dělení věkových kategorií**. A v případě nejasností je prodiskutovali s jinými osobami v oblasti cheerleadingu.

PŘEHLED ZDROJŮ

- Česká Asociace Cheerleaders @2014 [online], dostupné z: http://cach.cz/images/PRAVIDLA_SlovníkPojmu_a_LevelB ook_CACH_2016-17_verze26.pdf
- Česká Asociace Cheerleaders @2014 [online], dostupné z: http://cach.cz/images/spirit/2016/PRAVIDLA_SCC_2016_v erze_2009
- Cheer Rules @2013[online], dostupné z: <http://www.cheerrules.org/high-school/2016-17-high-school-rules/>
- European Cheer Union @2016 [online], dostupné z: <http://www.cheerunion.eu/competitions/rules/rules-documents/>
- European Cheerleading Association @ECA [online], dostupné z: <http://www.cheereca.org/rules.html>
- United States All Star Federation @2016 [online], dostupné z: <http://usasf.net/safety/cheer/rules/>